

I

(Tájékoztatások)

TANÁCS

A Tanács következtetései a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről

(2006/C 297/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

Figyelembe véve, hogy:

- a kulturális örökség, valamint a kulturális tartalom és kifejezőmódok megtestesítik és közvetítik az Európai Unió közös és alapvető értékeit, továbbá bizonyítják Európa kulturális és nyelvi sokszínűségét;
- a kulturális tartalom kulcsfontosságú társadalmi és gazdasági szerepet játszik. A polgárok között és a kutatói társadalomban valós igény van a digitális tartalomra. Kulturális örökségünk digitalizálása és online hozzáférhetővé tételét adhat az alkotó tevékenységnek és támogathat más ágazatokhoz – például a tanuláshoz és az idegenforgalomhoz – kapcsolódó tevékenységeket is, a lisszaboni stratégiával összhangban fokozva ezáltal Európa versenyképességét és növekedését;
- a párhuzamos erőfeszítések elkerülése és a szinergiateremtés érdekében összehangolt, közösségi szintű fellépésre van szükség; e fellépésnek azonban figyelembe kell vennie, hogy a tagállamokban a tartalmak digitalizálása és a digitális megőrzés terén tapasztalható előrehaladás és koordináció jelenlegi mértéke, továbbá az e területtel kapcsolatos nemzeti prioritások erős eltéréseket mutatnak.

1. ÜDVÖZLI

- a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló bizottsági közleményt és ajánlást az „i2010: digitális könyvtárak” kezdeményezés részeként.

2. TÁMOGATJA

- a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló bizottsági ajánlás mögött meghúzódó stratégiai célkitűzéseket és az ajánlás főbb elemeit.
- az európai digitális könyvtár gondolatát, amely olyan közös, többnyelvű hozzáférési pontként működne, amelyen keresztül elérhető Európa szétszórtan fellelhető – vagyis különböző helyeken különböző szervezetek által őrzött –

digitális kulturális öröksége, és amely mindenféle kulturális anyag (szövegek, audiovizuális anyagok, múzeumi tárgyak, levéltári gyűjtemények stb.) előtt nyitva áll, továbbá amelynek célja a kritikus mennyiségű forrás gyors elérhetővé tétele a felhasználók számára.

3. ELISMERI

- a tagállamokban a levéltárak, könyvtárak és múzeumok tartalmának digitalizálása és online hozzáférhetővé tétele érdekében folyamatban lévő különböző erőfeszítéseket, és azt, hogy az egyes tagállamok különböző szintű előrelépéseket tettek.
- a digitalizálással foglalkozó nemzeti képviselői munkacsoport által, többek között a dinamikus cselekvési terven keresztül⁽¹⁾ a tagállamok közötti tapasztalatsere, és az előrehaladás figyelemmel kísérése érdekében végzett értékes koordinációs munkát.
- annak szükségességét, hogy ezt a koordinációt beágyazzák a Közösség intézményi keretébe.

4. HANGSÚLYOZZA

- a CENL (az Európai Nemzeti Könyvtárosok Konferenciája) által európai szinten végzett értékes munkát
- az Európai Könyvtár (TEL) – mint az európai nemzeti könyvtárak kollektív forrásának kapuja – megszervezése és létrehozása terén,
- az európai digitális könyvtár létrehozásának előmozdítása érdekében
- az egyes tagállamokban található múzeumi, könyvtári és levéltári digitális gyűjtemények leírására és összekapcsolására, valamint az e gyűjteményekhez való hozzáférés lehetővé tételére irányuló, a Michael⁽²⁾ és a Michael Plus projekt keretében folyamatban lévő munkát;
- hogy a könyvtárak, múzeumok és levéltárak közötti kiegyensúlyozott együttműködés megvalósítására irányuló jövőbeni munkát ezekre és az ezekhez kapcsolódó kezdeményezésekre kell alapozni;

⁽¹⁾ A kulturális és tudományos tartalmak digitalizálásának uniós koordinációjára vonatkozó dinamikus cselekvési terv.

⁽²⁾ Az európai kulturális örökség többnyelvű nyilvántartása

- hogy miközben az európai digitális könyvtár mindenféle kulturális anyag (szövegek, audiovizuális anyagok, múzeumi tárgyak, levéltári gyűjtemények) tekintetében a kezdetektől fogva koncepcionális és technikai előkészületeket folytat, a kezdeti időszakban kihasználhatja a kritikus tömegű többnyelvű szöveges anyagban rejlő lehetőségeket.
- hogy a szellemi tulajdonjog területére vonatkozó közösségi és nemzetközi jogszabályok teljes körű tiszteletben tartása mellett fontos, hogy megkezdődjön a tartalom digitalizálását, megőrzését és hozzáférhetőségét célzó munka.

5. TUDOMÁSUL VESZI, HOGY

- a Bizottság tanulmányt szándékozik készíteni a kultúra digitalizálásának az Európai Unióban elért eredményeiről, a digitális források hosszú távú megőrzésének társadalmi-gazdasági hatásairól, valamint a szabad hozzáférésű források társadalmi-gazdasági hatásairól;
- a Bizottság a hetedik kutatási és fejlesztési keretprogram keretében társfinanszírozást szándékozik nyújtani a digitalizálással és a digitális megőrzéssel foglalkozó kompetencia-központok hálózatához.

6. FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY

- foglalkozzanak a bizottsági ajánlásban meghatározott, a kulturális anyagok digitalizálásához és online hozzáférhetőségéhez, valamint a digitális megőrzéshez kapcsolódó kérdésekkel, és különösen az e következtetésekben kiemelt vonatkozásaikkal;
- első lépésként, a mellékelt indikatív ütemtervvel összhangban és figyelembe véve a tagállamok eltérő kiindulási pontját,
 - **támogassák** a digitalizálásra és a digitális megőrzésre vonatkozó **nemzeti stratégiákat és célkitűzéseket**;
 - **járuljanak hozzá az Európai Digitális Könyvtárhoz**, azaz a közös, többnyelvű hozzáférési ponthoz, amelyen keresztül elérhető Európa szétszórta fellelhető kulturális öröksége;

- **javítsák** a kulturális anyagok digitalizálásának és online hozzáférhetőségének, valamint a digitális megőrzésének **keretfeltételeit**;
- **erősítsék** a kapcsolódó kérdésekről a tagállamokon belül és azok között folytatott **koordinációt**;
- járuljanak hozzá az európai szinten elért eredmények hatékony áttekintéséhez.

7. FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY

- első lépésként, a mellékelt indikatív ütemtervvel összhangban:
 - **ösztönözzé és koordinálja az európai digitális könyvtár létrehozására irányuló munkát**, amely olyan közös, többnyelvű hozzáférési pontként működne, amelyen keresztül elérhető Európa szétszórta fellelhető digitális kulturális öröksége;
 - elsősorban egy, a tagállamok képviselőiből álló – a folytonosság, többek között a hatékony átmeneti szabályok biztosításával és a megszerzett tapasztalat és szakértelem alapján a digitalizálással foglalkozó nemzeti képviselői munkacsoport által végzett koordinációs munkát a Közösség intézményi keretében folytató – csoport létrehozása **révén járuljon hozzá a kulturális anyagok digitalizálására és online hozzáférhetőségére**, valamint a digitális megőrzésre vonatkozó **szakpolitikák jobb koordinációjához**.
 - **határozza meg** a digitalizálásra, az online hozzáférhetőségre és a digitális megőrzésre vonatkozó **keretfeltételeket**;
 - különböző kiindulási pontjaik figyelembevételével **értkelje** a tagállamok által a vonatkozó kérdések terén elért **általános előrehaladást**; valamint az európai digitális könyvtár létrehozása terén elért általános előrehaladást, és erről tájékoztassa a Tanácsot.

MELLÉKLET

KIEMELT INTÉZKEDÉSEK ÉS INDIKATÍV (*) ÜTEMTERV

A. A TAGÁLLAMOK TEVÉKENYSÉGEI ÉS CÉLJAI

1. A digitalizálásra és a digitális megőrzésre vonatkozó **nemzeti stratégiák és célkitűzések támogatása** az alábbiak révén:

A kulturális anyagok digitalizálására vonatkozó tervek és nemzeti stratégiák kidolgozása és naprakésszé tétele	2007
A hosszú távú megőrzésre és a kötelezpéldány-szolgáltatásra vonatkozó nemzeti stratégiák kidolgozása	2008 közepe
Mennyiségi és minőségi célok megállapítása, beleértve a kulturális anyagok kötelezpéldány-szolgáltatásához, digitalizálásához, online hozzáférhetőségéhez és hosszú távú megőrzéséhez szükséges pénzügyi terv több évre történő meghatározását is	2007
A digitalizálás terén a köz- és magánszféra partnerségére vonatkozó lehetőségek vizsgálata, valamint adott esetben e partnerség kezdeményezése és előmozdítása	2007-2008

2. A tagállamokon belül és azok között folytatott **koordináció erősítése** az alábbiak révén:

A kulturális tartalmakra vonatkozó digitalizálási tevékenységek nemzeti koordinációs mechanizmusának létrehozása, regionális és helyi szinten is	2007
Információcsere a többi tagállammal a szinergiateremtés, a széttöredezettség és az átfedések kiküszöbölése érdekében	2007-2008
A digitalizálandó anyagok kiválasztására vonatkozó közös kritériumok kidolgozása, európai szintű hozzáadott érték biztosítása céljából	2007

3. **Az Európai Digitális Könyvtárhoz való hozzájárulás** az alábbiak révén:

A kulturális intézmények számára ütemtervek és ösztönzők kidolgozása annak érdekében, hogy azok a már meglévő és a frissen digitalizált anyagaikat az európai digitális könyvtár rendelkezésére bocsássák	2007
A tartalomtulajdonos magánszemélyek ösztönzése, hogy a szerzői jogi oltalom alatt álló anyagaikat tegyék kereshetővé és hozzáférhetővé a közös, többnyelvű hozzáférési ponton keresztül	2008-2009
Olyan megállapodások vagy kollektív szerződések kötése a jogtulajdonosok és a kulturális intézmények, például archívumok, könyvtárak és múzeumok között, amelyek értelmében az utóbbiak szerződéses alapon online hozzáférhetővé tehetik a szerzői jogi oltalom alatt álló anyagokat	2009

4. **Az európai szinten elért eredmények hatékony áttekintéséhez való hozzájárulás** az alábbiak révén:

A nemzeti szinten elért eredmények és a nemzeti szinten szerzett tapasztalatok értékelése	2008 tavasza
A Bizottság tájékoztatása ezen eredményekről és tapasztalatokról, továbbá a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről szóló bizottsági ajánlás és e következtetések különböző elemeire vonatkozóan tett intézkedésekről	2008 tavasza

(*) A tevékenységekkel és célkitűzésekkel kapcsolatos javasolt ütemterv elérendő célokat fogalmaz meg a tagállamok és a Bizottság számára, de nem rendelkezik kötelező jelleggel.

5. A kulturális anyagok digitalizálása és online hozzáférhetősége, valamint a digitális megőrzés **keretfeltételeinek javítása** az alábbiak révén:

A nemzeti jogszabályokban a kulturális anyagok digitalizálása és online – megfelelő feltételek mellett többek között tanulmányi és kutatási vagy egyéb felhasználási célra való – hozzáférhetősége előtt álló akadályok felszámolására irányuló intézkedések meghatározása és foganatosítása	2008
A gazdátlan művek és a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek digitalizálását és online hozzáférhetőségét elősegítő mechanizmusok létrehozása a tartalomtulajdonos érdekeinek és jogainak teljes mértékű tiszteletben tartása mellett	2008
Jogi vagy egyéb hatékony keret létrehozása a digitális megőrzés támogatására; ez magában foglalja a digitális kulturális anyagok kötelespéldány-szolgáltatását az erre jogilag felhatalmazott intézmények számára és az ilyen intézmények általi webes szüretelést, figyelembe véve többek között a közösségi adatvédelmi jogszabályokat, valamint a sokszorosítást és a migrációt is.	2009
A kulturális intézmények ösztönzése a digitális megőrzésre vonatkozó műszaki előírásoknak a digitalizáció szervezeti munkafolyamatán belüli végrehajtására.	2008

B. A BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGEI ÉS CÉLJAI

1. Az európai digitális könyvtár létrehozására irányuló munka ösztönzése és koordinálása az alábbiak révén:

Azon erőfeszítések koordinálása és ösztönzése, amelyek célja egy közös, többnyelvű hozzáférési pont létrehozása a kulturális anyagok terjesztése érdekében	2007-től kezdődően
Az interoperabilitás lehetővé tétele érdekében a szabványokkal kapcsolatos kérdések megoldására, valamint a többnyelvű hozzáférés eredményes kezelésére irányuló munka koordinálása és ösztönzése	2007-2008
Fórum biztosítása a magánszférával és a vonatkozó szervezetekkel folytatandó tárgyalások céljára annak érdekében, hogy kidolgozzák az anyagoknak a közös hozzáférési pont számára történő biztosításának elveit	2007-2008
Pénzügyi és egyéb források biztosítása az európai szintű tevékenységek számára; a digitalizálással és digitális megőrzéssel foglalkozó kompetenciaközpontok európai hálózata hetedik keretprogram keretében történő létrehozásának támogatása, a tagállamok eltérő lehetőségeinek és a különböző típusú kulturális tartalmak különleges jellemzőinek teljes mértékű figyelembevételével; a többnyelvű hozzáférési pontba integrálható, innovatív szolgáltatásokat támogató technológiák hetedik keretprogram keretében történő támogatása	2007-től kezdődően

2. A kulturális anyagok digitalizálására és online hozzáférhetőségére, valamint a digitális megőrzésre vonatkozó **szakpolitikák jobb koordinációjához** való hozzájárulás az alábbiak révén:

A tagállamok által végzett tevékenységek figyelemmel kísérése, valamint a tagállamok közötti együttműködés támogatása	2007-től kezdődően
Segítségnyújtás a tagállamok számára abban, hogy meghatározzák a problémákat, figyelemmel kísérik a szűk keresztmetszeteket és szükség esetén javaslatot tesznek a digitalizálási folyamat beindítására	2008-2009
A tagállamok által kijelölt szakértőkből álló – a folytonosság, többek között a hatékony átmeneti szabályok biztosításával és a megszerzett tapasztalat és szakértelem alapján a digitalizálással foglalkozó nemzeti képviselői munkacsoport által végzett koordinációs munkát a Közösség intézményi keretében folytató – csoport létrehozása	2007

3. **A keretfeltételek meghatározása** az alábbiak révén:

Javaslattétel néhány konkrét jogi kérdésnek – mint például a gazdátlan és a kereskedelmi forgalomban már nem beszerezhető művek – a tartalomtulajdonos érdekeinek és jogainak teljes mértékű tiszteletben tartása mellett történő megoldására, valamint azok hatékonyságának biztosítása határokon átnyúló összefüggésben	2008-2009
Az azonosított szűk keresztmetszetek alapján európai szintű korrekciós intézkedésekre történő javaslattétel, amennyiben a „rugalmas koordináció” nem vezet a várt eredményre	2008-2009

4. **Az általános előrehaladás** európai szinten történő **vizsgálata** az alábbiak révén:

A tagállamok által elért eredmények és az európai digitális könyvtár létrehozására irányuló munka figyelemmel kísérése a nemzeti és európai szinten gyűjtött adatokon alapuló mennyiségi és minőségi mutatók segítségével	2007-től kezdődően
Jelentés benyújtása a tagállamok által elért eredményekről és a közös, többnyelvű hozzáférési pont létrehozása terén elért eredményekről, és különösen annak a vizsgálata, hogy a „rugalmas koordináció” megközelítés mennyire volt sikeres	2008